

KIIFO

INSTITUTT FOR
KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFORSKNING

Årsmelding 2020

Vedtatt på KIFO styremøte 9. mars 2021

sak 10/21

INNHOOLD

INNHOOLD	1
1 KIFO, INSTITUTT FOR KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFORSKNING 2020	2
1.1 EN SAMMENFATTENDE INTRODUKSJON TIL ÅRSMELDINGEN	2
STYRETS VURDERING	4
2 VIRKSOMHETEN 2020	6
KIFOS FORMÅL	6
ORGANISASJON OG STAB	6
KONTAKT OG SAMARBEID I NETTVERKET	7
INTERNASJONALT SAMARBEID	8
SENTRALE AKTIVITETER 2020	9
NORDIC JOURNAL OF RELIGION AND SOCIETY (NJRS)	10
PUBLISERING OG FORMIDLING	11
ØKONOMI	11
EVALUERING AV KIFO	12
3 HOVEDSAMARBEIDSPARTNERNE, REPRESENTANTSKAPET OG STYRET	13
HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE 2020	13
REPRESENTANTSKAPET 2020	13
KIFOS STYRE 2020	14
4 ANSATTE	15
5 PROSJEKTER UNDER ARBEID 2020	16
5.1 ENDRING OG KONTINUITET I DEN NORSKE KIRKE	16
5.2 RELIGION I SAMFUNNET OG RELIGIØST MANGFOLD	18
5.3 LIVSSYN, VERDIER OG ETIKK	19
5.4 ANALYSE AV OG FORSKNING PÅ REGISTERDATA OG STATISTIKK PÅ KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFELTET	20
5.5 ANDRE PROSJEKTER	20
6 PUBLIKASJONER	22
6.1 BØKER	22
6.2 ARTIKLER I BØKER	22
6.3 ARTIKLER I TIDSSKRIFTER	22
6.4 RAPPORTER	23
6.5 BOKANMELDELSE I VITENSKAPELIG TIDSSKRIFT/FAGTIDSSKRIFT	23
6.6 BEDØMMELSESKOMITEER (DR.AVH., DISPUTASER, TILSETTINGER)	24
6.7 FOREDRAG OG GJESTEFORLESNINGER	24
6.8 INVITERT PRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE	26
6.9 PAPERPRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE	26
6.10 FRAMTREDEN I MEDIA: KRONIKKER, ARTIKLER, INTERVJUER	26

1.1 EN SAMMENFATTENDE INTRODUKSJON TIL ÅRSMELDINGEN

KIFO, Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning leverer forskningsbasert kunnskap om kirke, religion og livssyn i samfunnet. KIFOs forskning har fått bred medieomtale, reist en viktig debatt i Den norske kirke og resultert i en betydelig mengde vitenskapelig publikasjoner.

I 2020 har KIFO fulgt opp prioriteringene i strategiplanen for 2017-2019 (vedtatt forlenget til 2020): 1. Endring og kontinuitet i Den norske kirke. 2. Religion i samfunnet og religiøst mangfold. 3. Livssyn, verdier og etikk.

Endring og kontinuitet i Den norske kirke

Den norske kirke ble i 2017 formelt sett et selvstendig trossamfunn. Stortinget vedtok i 2020 en ny felles lov som skal regulere alle tros- og livssynssamfunn med virkning fra 1. januar 2021. I løpet av de siste årene har det også blitt gjennomført mange kommunesammenslåinger, noe som innebærer endringer i fellesrådene. Den norske kirkes medlemsandel i den norske befolkningen synker, og det religiøse mangfoldet øker. Et økende religiøst mangfold betyr også forholdsvis flere medlemmer i kristne trossamfunn utenfor Den norske kirke. Det foregår nå et omfattende utredningsarbeid i Den norske kirke som skal munne ut i forslag til en ny organisasjonsstruktur. Et av spørsmålene er om man kan videreføre ordningen med to arbeidsgiverlinjer i den lokale kirke. Sammenslåing av menigheter, stenging av kirker, forslag om stor-prostier, forsøk med nye menighets- og forsamlingsformer, er aktuelle spørsmål. Mange kirkeansatte forventer både store organisasjonsendringer og en vanskeligere økonomi i fremtiden. Både ytre og indre faktorer driver frem slike endringer.

Det er ikke alle piler som peker nedover, om vi ser nærmere på Den norske kirkes virksomhet. KIFO's rapport i 2019 om barnenattverd viste at nattverdsbesøket er økende, og at åpningen for å la de minste barna få motta nattverd har trolig bidratt til dette. Korona-pandemien i 2020 har først og fremst hatt en negativ virkning på all religiøs aktivitet, men den har i det minste gitt Den norske kirkes menigheter og en rekke andre trossamfunn et skikkelig skyv når det gjelder bruken av strømming og digitale plattformer.

KIFO forsket på kirkevalget og gjennomførte også en medlemsundersøkelse rett etter valget høsten 2019. KIFO-rapporten «Et demokrati i endring» konkluderer med at kirken sannsynligvis vil vurdere nye valgordninger ved valget i 2023, og at det vil bli reist ny diskusjon om nominasjonskomiteenes rolle i opprettelsen av kandidatlistene. Selv om valgdeltakelsen gikk tilbake i forhold til 2015, så karakteriseres en oppslutning på 11-12 prosent som en «normalisering». Valget i 2015 hadde en ekstraordinær mobilisering fordi det var avgjørende for kirkens holdning til likekjønnet ekteskap. Det bør imidlertid vekke bekymring for Den norske kirke at valgdeltakelsen sank mest blant unge voksne (under 30 år). KIFO's rapport om rekruttering til kirkelige stillinger viser en lignende tendens: Den norske kirke taper terreng hos ungdom etter konfirmasjonsalder og unge voksne.

Religion i samfunnet og religiøst mangfold

Livssynsmangfoldet øker, og det øker også blant kristne, både innenfor og utenfor Den norske kirke. En bred menighetsundersøkelse som henvendte seg til lokalnivået i de ulike tros- og

livssynssamfunnene i Oslo, viste at det generelt skjer mye samarbeid på tvers av religions- og konfesjonsskiller, og mellom samfunnene og myndighetene. Det siste kan forklare et inntrykk vi har fått gjennom vår korona-forskning om at trossamfunnene i hovedsak har vært svært lojale overfor myndighetenes smittevernregler. En case-undersøkelse av hvordan kristne migranter blir mottatt i Den norske kirkes menigheter gir et interessant innblikk i hvordan mangfold skaper utfordringer også innad i en menighet. Det kommer i dag flere innvandrere med kristen religion, enn muslimer. Det skyldes ikke bare at vi har mange migranter fra europeiske land. Det kommer også mange kristne flyktninger fra afrikanske land. Et mindretall av disse søker seg til Den norske kirke, men vender seg i stedet mot de mange frikirkesamfunnene som finnes, eller oppretter nye «migrantmenigheter» slik at de kan benytte sitt eget morsmål.

Regjeringen vedtok i 2019 å lage en «Handlingsplan mot islamhat». Negative konsekvenser av hatytringer og en planlagt terrorhandling mot en moské i Bærum understreket voldspotensialet i høyre-radikale miljøer og den undertrykkende effekten dette har på den muslimske minoritetens ytringsfrihet. KIFO har i flere år forsket på ekstremisme og hatretorikk og bygget opp internasjonalt anerkjent kompetanse på dette feltet. Religion synes i økende grad å bli et grunnlag for rasisme og diskriminering, og religiøs nasjonalisme der det vises til såkalte «kristne verdier» og symboler en del av høyreekstrem retorikk. I 2020 deltok KIFO i et prosjekt for Bergen kommune som undersøkte strukturell rasisme.

Livssyn, verdier og etikk

Religion og sosiale verdier blir i økende grad enn før politisert og involvert i sosiale konflikter og polariserende samfunnsdebatter. KIFO utfører stadig nye analyser av survey-data innhentet gjennom internasjonale spørreundersøkelser som ISSP og egne surveyer som Religion 2019 og medlemsundersøkelser for Den norske kirke. Vi har også samarbeidet med medier om formidling og popularisering av statistikk og forskningsresultater for å nå ut til et bredere publikum.

Kulturelle endringer i befolkningen kan identifiseres og undersøkes både gjennom store kvantitative individundersøkelser, analyser av organisasjonsendringer og ved nærstudier av rituell praksis.

KIFOs produksjon i 2020

Det har vært noe reduksjon i staben ettersom vi har hatt en medarbeider i fødselspermisjon og fordi vi i en utlyst stilling valgte å tilsette en intern søker som fra før hadde en midlertidig stilling. KIFO har etter 1. september hatt fem forskere i fulltidsstilling, en forsker i deltidsstilling, og én professor II (20 %) i tillegg til forskningssjef. Blant forskerne er det sosiologer og sosialantropologer.

Korona-pandemien har satt en del begrensninger når det gjelder faglig kontakt. De fleste konferansene i 2020 ble avlyst, mens enkelte ble omgjort til digitale webinarer. Omstilling til hjemmekontor har også gått utover produktiviteten på grunn av tekniske overgangsproblemer, redusert tilgang til kontoret og ansikt-til-ansikt kontakt med kollegaene. I tillegg ble høsten 2020 sterkt preget av at det ble reist et forslag til kirkerådsmøtet i september om å fjerne KIFO's grunnbevilgning. Forslaget ble ikke vedtatt, men spørsmålet ble heller ikke avgjort i dette møtet. KIFO har derfor måttet prioritere en del av sin kapasitet til å arbeide med sin overlevelse som forskningsinstitutt. Dette har også fått umiddelbare konsekvenser for vår evne til å rekruttere og beholde kompetanse. To medarbeidere søkte permisjon fra 1. januar 2021.

Antall publikasjoner er noe lavere enn i 2019, men ligger likevel omtrent på det gjennomsnittlige nivået de siste fem årene. KIFO-forskerne har i 2020 publisert 2 bøker, og 10 vitenskapelige artikler i anerkjente vitenskapelige publiseringskanaler, hvorav 7 på engelsk. I tillegg kommer utgitte rapporter og bokanmeldelser.

KIFO ser det som del av sitt samfunnsoppdrag å formidle forskningsresultater og kunnskap om vårt forskningsfelt. Alle KIFOs forskere driver derfor omfattende utadrettet virksomhet. Antall medieoppslag har også vært noe lavere enn i «toppåret» 2019, men det er fremdeles høyt. I 2020 viser optellingen 55 mediebidrag.

Forskerne er også etterspurte som foredragsholdere og kommentatorer. KIFO har i 2020 bidratt til kunnskapsutveksling og teoriutvikling gjennom bøker og internasjonale artikler. Vi har også gitt flere presentasjoner på konferanser og inviterte forelesninger, men denne aktiviteten har naturlig nok blitt kraftig begrenset på grunn av korona-pandemien. Forskerne har likevel gitt 39 foredrag og gjesteforelesninger i 2020.

KIFOs forskere var i 2020 til sammen engasjert i 14 ulike prosjekter.

STYRETS VURDERING

To prismer

KIFOs virksomhet i 2020 må betraktes gjennom to prismer, (a) covid-19-pandemien og (b) en komplisert relasjon til Kirkerådets sekretariat.

Det første prismet, *pandemien* gir alle instituttets ansatte nye arbeidsformer; et sammensveiset team med mange fysiske arbeidsmøter tvinges (som mesteparten av alle skrivebordsarbeidere i Norge) ut i distansearbeid. Pandemien innebærer også at tilgangen til respondenter kompliseres. I stedet for å fysisk kunne møte intervjupersoner må møtene nå skje via et dataprogram, hvilket har en begrensende effekt på det inntrykket intervjueren får av svargiverne.

Det andre prismet, *den kompliserte relasjonen til Kirkerådets sekretariat* vil bli utførlig beskrevet nedenfor. Det er styrets inntrykk at sekretariatet har holdt instituttet i en informasjonsskygge, noe som skaper usikkerhet om sekretariatets syn på KIFO.

Det vitenskapelige arbeidet

Til tross for konsekvensene som følger av de ovenfornevnte prismene har den vitenskapelige virksomheten blant KIFOs forskere vært stor og holdt høy kvalitet. På området kirkeforskning har et antall undersøkelser blitt publisert, ikke minst undersøkelsen av LHBT-ansatte i kirken og evalueringen av kirkevalget 2019. På området religions- og livssynsforskning har det kommet viktige publiseringer av undersøkelser av religiøs xenofobi. KIFOs funksjon som hjemmehavn for det nordiske (engelskspråklige) forskningstidsskriftet *Nordic Journal of Religion and Society* har blitt opprettholdt, og tidsskriftet har publisert de planlagte to utgivelsene i løpet av året.

Initiativ har vært tatt for å dokumentere og analysere hva som skjer i kirke-, religions- og livssynsmiljøer når den elementære virksomhetsformen gudstjenesten/andakten/samlingen

vanskeliggjøres; et paraplyprosjekt med navnet *Trossamfunn i koronaens tid* har blitt initiert, og datainnsamling har blitt igangsatt, så fort de første konsekvensene begynte å vise seg våren 2020.

Gjennomslaget i medier har tradisjonelt vært stort. Det vitner om den omsorgsfullt oppbygde tilliten hos allmenhet og presse som KIFO har akkumulert under sin mangeårige virksomhet, og som styret tolker som en effekt av instituttets selvstendighet og vitenskapelige etterrettelighet.

Relasjonen til Kirkerådets sekretariat

Året 2020 fremstår som et unntak. KIFOs tradisjonelt nære og tillitsfulle samarbeid med Kirkerådets sekretariat har sett annerledes ut dette året. En oppfølgende analyse på grunnlag av evalueringen av KIFO (det vises til avsnitt Evaluering av KIFO, s.12) har ikke blitt gjort, et årlig møte har ikke funnet sted, internt i sekretariatet har det blitt utarbeidet planer for en avdeling for forskning, utredning og innovasjon uten involvering av KIFO, og et forslag om halvering av tilskuddet til KIFO år 2021 og avvikling år 2022 har blitt presentert.

Sekretariatets handlingssett har hatt konsekvenser for arbeidet ved KIFO. Styret har ikke kunnet gi forskerne et så trygt arbeidsmiljø som det hadde ønsket. Uværsskyer har vist seg på forskernes individuelle horisonter. To forskere har søkt permisjon for å prøve annet arbeide. Om denne utviklingen fortsetter, trues KIFOs akkumulerte vitenskapelige troverdighet.

KIFO og Norge

Den norske kirke stiftet via Kirkerådet KIFO utfra en vurdering av at det var et behov for samfunnsvitenskapelige analyser av kirke og religion i Norge. Den norske staten sluttet seg til behovsvurderingen gjennom sitt driftstilskudd til KIFO. Statsbidraget gikk senere over til å bli en del av rammebevilgningen til Den norske kirke, men med en særskilt øremerking: «tilskuddet kan heller ikke benyttes av Kirkerådet og bispedømmerådene til egen drift». Stortinget kan sies å ha delt Kirkemøtets innstilling om behov for et KIFO, ikke for å utvide Den norske kirkes egen virksomhet, men for å analysere religionens situasjon i et Norge som dag før dag blir mindre og mindre tradisjonelt.

Denne formen for analyse er KIFOs adelsmerke. Analysen av kirke, religion og livssyn er av stor betydning for Norge. Den norske kirke har fått ansvar for forvaltningen av bidraget til analysen. KIFOs forskningsutvalg og styre er enige om at kirkens forvaltning gjennom bidraget til KIFO bør videreføres.

KIFOS FORMÅL

KIFO, Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning ble opprettet i 1993 av Kirkerådet i Den norske kirke etter oppdrag fra Kirkemøtet, og har ifølge vedtektene følgende formål:

- Å drive og stimulere til forskning om kirke, religion og livssyn i samfunnet
- Å drive utrednings- og utviklingsarbeid i det samme fagområdet
- Å formidle forskning og forskningsresultater til brukerne, til menighetene, til samfunnet og til den offentlige debatten

KIFO skal drive forsknings-, utrednings- og utviklingsarbeid innenfor sitt arbeidsområde, med særlig vekt på empirisk forskning. KIFO skal være en fri og uavhengig forskningsinstitusjon. Grunnforskning vil ofte være initiert av KIFO og/eller KIFOs samarbeidspartnere og finansiert gjennom grunnfinansieringen, eventuelt gjennom Norges Forskningsråd eller andre eksterne forskningsfond. Anvendt forskning vil som regel være utviklet i samarbeid med og finansiert av oppdragsgivere.

KIFO har et forskerfokus på rollen Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn har i samfunnet, og virkninger av politiske og kulturelle endringer. KIFO bidrar til å fortolke mangfoldet innenfor religions- og livssynsfeltet og i den sosiale og kulturelle konteksten. Aktuelle utfordringer for Den norske kirke er også viktig å belyse ut ifra et internasjonalt perspektiv.

KIFO har en tverrfaglig kompetanseprofil. I praksis skjer dette ved at fagpersoner med ulike kompetanse samarbeider om prosjekter, og gjennom å inkludere ulike teoretiske, empiriske og metodiske perspektiver. KIFOs hovednisjer innenfor et bredere forskersamfunn vil være å, (a) omsette spesifikke kirkefaglige utfordringer til mer generelle samfunnsvitenskapelige eller humanistiske forskningsprosjekt, (b) operasjonalisere teoretisk innsikt i anvendte og praksisnære forskningsprosjekt, (c) utvikle kvantitativ datainnsamling og analyse på livssynsfeltet, og (d) bidra til å styrke og opprettholde et nordisk religionssosiologisk forskningsmiljø. Strategisk plan for 2017–2019(20) fastsetter følgende særlige satsingsområder for virksomheten i denne perioden:

- Endring og kontinuitet i Den norske kirke
- Religion i samfunnet og religiøst mangfold
- Livssyn, verdier og etikk

Analyse av og forskning om statistikk-data for kirke-, religions- og livssynsfeltet er et kontinuerlig ansvar for KIFO.

ORGANISASJON OG STAB

Staben på KIFO i 2020 har bestått av 5 forskere i 100 prosent stilling, 1 forsker i deltidsstilling, forskningssjef med 33 prosent forskningsandel, en rådgiver i administrativ stilling. Blant de heltidsansatte var det 2 forskere med professorkompetanse, 2 forskere med doktorgrad og 1 forsker med mastergrad. KIFO videreførte avtalen med en professor II i 20 % stilling. Bemanningen har variert gjennom året. Ved utgangen av 2020 var det 7,4 årsverk ved KIFO.

Edvard N. Larsen gikk over i 20 % stilling fra 15. april 2020 for å begynne i en postdoc på UiO. Netta Marie Rønningen fikk stilling som forsker III fra 1.september. Ann Kristin Gresaker har vært i fødselspermisjon i perioden 11.mai til 14.desember.

Representantskapsmøtet ble avholdt digitalt 26. mai 2020. Ved valg til KIFO-styret ble det gjenvalg av varamedlem til styret førsteamanuensis Lars Laird Iversen, MF. Det ble også valgt et nytt styremedlem, Birgitte Lerheim, førsteamanuensis ved UiO (TF).

Det ble også valgt en valgkomité som består av: Professor Per Halse, Høgskolen i Volda, dekan Aud Valborg Tønnessen, Teologisk Fakultet, Universitetet i Oslo, og professor Ida Marie Høeg, Universitetet i Agder.

KIFOs virksomhet ble drøftet etter en innledning av styreleder Jørgen Straarup. Samtalen kretset rundt KIFOs økonomi og relasjon til Den norske kirke, blant annet på bakgrunn av evalueringen av KIFO.

KIFOs styre har avholdt seks møter. Grunnet koronarestriksjoner ble mesteparten av styremøter gjennomført elektronisk på Teams og det ble behandlet 41 saker. Den viktigste saken i 2020 har vært Kirkerådets behandling av sin relasjon til KIFO og spørsmålet om grunnbevilgningen. Dette har medført ekstraordinære styrevirksomhet høsten 2020.

KIFOs forskningsutvalg (FU) har en rådgivende funksjon overfor styret og forskningssjefen. Utvalget består av professor Geir Skeie, Universitetet i Stavanger, førsteamanuensis Lars Laird Iversen, MF vitenskapelig høyskole, forsker II Signe Bock Seggaard, Institutt for samfunnsforskning, og forsker II Ann Kristin Gresaker som ansattes representant. Tore Witsø Rafoss overtok forpliktelser som ansattes representant i FU i perioden i perioden for Ann Kristin Gresakers fødselspermisjon.

FU har hatt tre møter i 2020, alle på Teams, og behandlet 18 saker.

Kirkerådet har ikke innkalt til årlig møte med KIFO i 2020.

KONTAKT OG SAMARBEID I NETTVERKET

KIFO arbeider sammen med sine hovedsamarbeidspartnere og andre nasjonale og nordiske institusjoner om en rekke forskningsprosjekter, blant annet:

- *Arbeidslivsundersøkelse blant LHBT-ansatte i Den norske kirke:* KIFO og Fafo har samarbeidet om en undersøkelse av arbeidsmiljøet for ansatte med LHBT-identitet for Kirkerådet. Prosjektet ble ledet av Arne Grønningsæter (Fafo) og hadde som mål å kartlegge hvordan ansatte med LHBT-identitet i Den norske kirke opplever arbeidshverdagen sin, samt holdninger til LHBT-spørsmål blant kirkens ansatte for øvrig. Ann Kristin Gresaker og Edvard Nergård Larsen deltok fra KIFOs side.
- *Kirkevalg 2019:* KIFO utførte en forskningsbasert evaluering av kirkevalget høsten 2019, basert på innsamlede valgdata og en medlemsundersøkelse rett etter valget. Forskerne Olaf Agedal, Edvard Nergård Larsen og Netta Marie Rønningen bidro til rapporten, og prosjektleder Tore Witsø Rafoss presenterte hovedfunn for kirkerådspolitikere i juni 2020.

- *Etter konfirmasjon – exit eller transitt*: Prosjektet har en referansegruppe som blant annet inkluderer personer fra MF vitenskapelige høyskole og TF, UiO. Ann Kristin Gresaker og Tore Witsø Rafoss har vært prosjektledere, mens Netta Marie Rønningen og Olaf Aagedal har vært prosjektmedarbeidere, på prosjektet som ble avsluttet i august 2020.
- *Burning The Qur'an: Blasphemy, Free Speech and Hate Speech in Norway* er et delprosjekt tilknyttet NFR-prosjektet *INTERSECT Intersecting Flows of Islamophobia* som er ledet av Iselin Frydenlund ved MF vitenskapelig høyskole og forankret i MF og C-Rex Senter for ekstremismeforskning ved Universitetet i Oslo. Sindre Bangstad deltar som KIFO-forsker i dette internasjonale prosjektet som tar for seg ulike former for islamofobi i ulike deler av verden, og herunder hatkriminalitet, hatretorikk og diskriminering rettet mot muslimer i Norge.

Representantskapsmøtet ble gjennomført som et heldigitalt Teams-arrangement. Det faglige seminaret som vanligvis avrunder dette årlige møtet, ble derfor kuttet ut.

Samarbeid i nettverket skjer også i form av at KIFO forskere påtar seg undervisnings-, veilednings- og evalueringsoppdrag for studenter ved institusjonene.

INTERNASJONALT SAMARBEID

KIFOs forskere har i 2020 vært aktive i flere internasjonale forskningssamarbeidsprosjekter, og har verv i internasjonale fagorganisasjoner:

Sindre Bangstad er tilknyttet Columbia University, Institute for Religion and Public Life, i New York som 'visiting scholar', hvor han deltar i et internasjonalt forskningsprosjekt om religion og populisme, som koordinator for de europeiske delprosjektene. Han er medlem av International Advisory Board for det nye tidsskriftet *Public Anthropology*, som utgis av Brill, samt Taylor & Francis-tidsskriftet *Identities: Global Studies in Culture And Power*. Bangstad har vært en av initiativtakerne til og sentralt medlem av forskningskollektivet *Theory From The Margins* som jevnlig arrangerer panelsamtaler med aktuelle teoretikere innen avkolonialisering og perspektiver fra det globale Sør. INTERSECT-prosjektet (beskrevet i forrige avsnitt) har tilknyttet forskere fra USA, Storbritannia, New Zealand, Nederland Danmark og Sverige. Bangstad samarbeider med professor Bjørn Enge Bertelsen ved UiB og professor Achille Mbembe ved WISER institute i Johannesburg om en norsk antologi over Mbembes arbeider.

Inger Furseth, Ann Kristin Gresaker og Netta Marie Rønningen deltar i det internasjonale prosjektet *Nonreligion in a Complex Future Project*. Blant hovedsamarbeidsinstitusjonene til KIFO deltar også Universitetet i Agder. Den nordiske forskergruppen har deltakere fra Danmark, Sverige og Finland. Prosjektet ledes fra Canada ved professor Lori Beaman, the Canada Research Chair in Religious Diversity and Social Change. Prosjektet undersøker den sosiale betydningen av ikke-religion i Canada, Norden, Australia, USA, Storbritannia og Latin-Amerika for helse, lov, utdanning, miljø og migrasjon.

Edvard N. Larsen deltok i det internasjonale Horizon 2020-finansierte prosjektet GEMM (*Growth, Equal Opportunities, Migration and Markets*), og er medlem i de internasjonale nettverkene SASE (*Society for the Advancement of Socio-Economics*) og IMISCOE (*International Migration, Integration and Social Cohesion*). Han er også medlem av nettverket COIN (*Comparative Organizational Inequality Network*) i forbindelse med sin postdoktor-stilling ved Universitetet i Oslo.

SENTRALE AKTIVITETER 2020

Prosjektporteføljen for 2020 avspeiler KIFOs strategiske mål slik disse er uttrykt i strategisk plan 2017–2019(20) og den etterspørsel som uttrykkes gjennom ekstern finansiering. I 2020 faller de eksternt finansierte prosjektene i stor utstrekning innenfor KIFOs satsningsområder og bidrar på den måten til at KIFOs sentrale forskningsmål realiseres.

I utvikling av eksternt finansierte prosjekter så vel som gjennom prioritering innenfor sin grunnbevilgning, legger KIFO vekt på å respondere på aktuelle utviklingstrekk, behov og initiativer på området kirke, religion og livssyn i samfunnet. Søknadssamarbeidet har involvert forskere fra KIFOs hovedsamarbeidsnettverk og fra andre FoU-miljøer, nasjonalt og internasjonalt. Tematikken har vært nordiske religionspolitiske modeller, hatytringer, samfunnsmessige utfordringer forbundet med økende religiøst mangfold, kristne migranter, kirketilhørighet etter konfirmasjon, arbeidsmiljø for ansatte med LHBT-identitet og rekruttering til stillinger i Den norske kirke.

Sindre Bangstad deltar i prosjektet «INTERSECT: Intersecting Flows of Islamophobia», som administreres av MF Vitenskapelig høgskole, og har vært aktiv i flere søknader til Norges Forskningsråd (NFR) i 2020. Vi erfarer at «nåløyet» for NFR-finansiering er svært trangt, men vi anser det likevel som viktig å utvikle NFR-søknader for å utvide og vedlikeholde KIFOs kompetanse og eksterne forskningsnettverk.

KIFOs grunnbevilgning brukes på to måter: For det første ved å gi bedre rom for vitenskapelig publisering og formidling til samfunnet for øvrig, av forskningsbasert kunnskap. For det andre til å utføre forskning på områder som vi anser som viktig, men som har svakere tilgang på ekstern finansiering. Det legges også vekt på å forske på data tilgjengelig gjennom kirkelige statistikker og registre: Dette skjer, både gjennom særskilte prosjekter basert på kirkestatistikkdata, og gjennom å analysere slike data i andre prosjekter i kombinasjon med andre datakilder.

I tråd med disse overordnede prinsippene har KIFO videreført prioriteringen fra 2019 av følgende forskningsområder:

- Forskning om demokratiutvikling i Den norske kirke, en evaluering av kirkevalget i 2019
- Forskning på korona-pandemiens virkning på Den norske kirke og andre trossamfunns virksomhet
- Forskning om religion og offentlighet og religiøst mangfold
- Forskning som gjennom anvendelse og analyse av kirkestatistikk og innsamling av nye survey-data gir kunnskap om tilstand og endring området kirke, religion og livssyn.

Noen utvalgte prosjekter

- KIFO initierte allerede i mars 2020 paraplyprosjektet «Ritualer og religiøse fellesskap under koronakrisen» og inviterte forskere ved KIFOs hovedsamarbeidspartnere til samarbeid. Datainnsamlingen har skjedd gjennom case-studier i menigheter, innsamling av aktivitetsdata på digitale medier og survey om forventninger til julefeiringen i 2020. Det er også innledet

samarbeid med Norsk Folkemuseum på Bygdøy om innsamling av data gjennom spørrelister (Norsk etnologisk granskning) og med Teologisk Fakultet ved UIO om arrangement av en nordisk workshop. "Religious rituals in an age of social distancing" vil bli arrangert i Oslo i november 2021. Foruten KIFO har Stiftelsen Fritt Ord, forskningsprogrammet ReNEW og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) bidratt med midler. Olaf Aagedal, Ånund Brottveit og Tore Witsø Rafoss har arbeidet med prosjektet i KIFO. Fra TF deltar Elisabeth Tveito Johnsen, fra MF Erling Birkedal.

- «Etter konfirmasjonen – exit eller transitt?» er et forskningsprosjekt med tilskudd fra Den norske kirkes tilskuddsordning for forskning på trosopplæring. Rapporten gir ny kunnskap om kirkens ungdomsarbeid og hva som kjennetegner unge voksne ulike former for tro og tilknytning til kirken. Ann Kristin Gresaker og Tore Witsø Rafoss har vært prosjektledere, mens Netta Maria Rønningen og Olaf Aagedal også har arbeidet på prosjektet.
- KIFO publiserte i 2020 en undersøkelse blant Oslos tros- og livssynssamfunn i samarbeid med Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL): «Bidrar trosmangfoldet til «parallelsamfunn»?». Spørreundersøkelsen er utviklet og anvendt av forskere i Hamburg og retter seg mot menighetsnivået i organisasjonene med fokus på samfunnenes utadvendthet eller innadvendthet. Den norske kirke har sentralt, gjennom Mellomkirkelig råd, vært pådriver for dialog og samarbeid på tvers av religiøse og livssynsskiller. Rapporten viste at tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke i stor grad er positive til tros- og livssynsdialog og samarbeid med myndigheter og offentlige institusjoner. Ånund Brottveit og Sindre Bangstad har vært KIFOs forskere i dette samarbeidsprosjektet.

Strategiplanen sier at KIFO skal videreføre sitt arbeid med analyse av og forskning på statistikk- og registerdata på kirke-, religions- og livssynsfeltet. KIFO har en unik rolle blant de kirke- og religionsvitenskapelige miljøene når det gjelder kvantitativ forskning. Tore Witsø Rafoss deltar som KIFOs representant i Statistisk sentralbyrås Kirke-KOSTRA gruppe.

NORDIC JOURNAL OF RELIGION AND SOCIETY (NJRS)

KIFO har i 2020 fortsatt å bidra til utgivelsen av Nordic Journal of Religion and Society (NJRS), som er et engelskspråklig nivå 2-tidsskrift. (Nivå 2 angir at tidsskriftet har den høyeste rangeringen som vitenskapelig tidsskrift). NJRS er tilgjengelig på Idunn.no, der tidligere artikler fra og med 2006 er tilgjengelige. Inger Furseth og Mia Lövheim (Uppsala Universitet) er redaktører, mens Ann Kristin Gresaker er redaksjonssekretær. NJRS støttes i tillegg av Nordisk publiseringsnemnd for humanistiske og samfunnsvitenskapelige tidsskrifter (NOP-HS).

PUBLISERING OG FORMIDLING

KIFO hadde et lavere antall publikasjoner i 2020 enn i «toppåret» 2019, men flere rapporter. (Fullstendig liste over publikasjoner finnes under pkt. 6)

	2019 Sum	2020 Sum	Hvorav på engelsk		Vitensk. nivå 2		Vitensk. nivå 1		Ikke fagfelle- vurdert	
			2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Bøker	3	2					3			
Artikler i tidsskrifter og bøker	18	10	5	7	5	3	12	4	1	3
Institusjonsrapporter el. lignende	3	5*								
Bokanmeldelser i vitenskapelige tidsskrift/fagtidsskrift	2	1	2	1						

* Vi teller én rapport utgitt i Fafos rapportserie (samarbeidsprosjekt) under institusjonsrapporter.

I tillegg til publisering av bøker, artikler i bøker og tidsskrifter og forskningsrapporter, deltar forskerne på vitenskapelige konferanser og seminarer og presenterer sine forskningsfunn. Denne aktiviteten har vært sterkt redusert i 2020 på grunn av korona-pandemien. KIFOs forskere har presentert 1 'paper' på vitenskapelige konferanser og holdt 39 forelesninger på konferanser eller andre faglige sammenhenger. Forskerne er dessuten svært aktive når det gjelder forskningsformidling og kommunikasjon med offentligheten og KIFOs ulike brukergrupper, som departement, Kirkerådet, bispedømmeråd, fellesråd og menigheter på diverse samlinger hos disse, konferanser og fagdager. Se liste over framturen i media helt bakerst. Aviskronikker, artikler og intervjuer i ulike medier viser at KIFO-forskerne også er aktive og etterspurte for kommentarer og synspunkter, og at dette er en viktig kanal ut til offentligheten. Det er registrert 55 opptredener i media i 2020.

ØKONOMI

Grunnbevilgningen til KIFO utgjorde 7 055 000 kroner i 2020. Eksterne prosjektinntekter var på 1,53 mill. kroner i 2020. De samlede inntektene var 8,7 mill. kroner. Medlemskontingent fra 9 hovedsamarbeidspartnere var til sammen kr 90 000. Mens KIFO fikk et underskudd i 2019 på 370 000 kroner, ble det i 2020 et overskudd på 682 510 kroner. Dette illustrerer hvordan variasjoner i eksterne inntekter og stillingsvakanser slår ut i enkelte årsregnskap, men utlignes over en lengre periode. Året 2020 har vært et spesielt år for KIFOs økonomi på grunn av covid-19 restriksjoner, som har medført en del endringer i den daglige driften med bruk av hjemmekontor og digitale møter, samt flere planlagte arrangementer og reiser som måtte avlyses. Dette har ført til at de opprinnelig budsjetterte kostnader ble en del lavere, noe som også har bidratt til høyere overskudd i 2020.

KIFO inngikk avtale med KNIF Regnskap om levering av regnskapstjenester i 2019. Samarbeidet med KNIF Regnskap har gitt KIFO en god teknisk løsning for håndtering av budsjett, regnskap, fakturering og lønnskjøring.

EVALUERING AV KIFO

Styret ga forskerne Lars Julius Halvorsen (Høgskolen i Volda) og Anders Aschim (Høgskolen Innlandet) i oppdrag å lage en ekstern evaluering av KIFO. Evalueringen skulle undersøke i hvilken grad KIFO realiserte målsettingene i sitt mandat og vurdere KIFOs rolle i dagens situasjon. Evaluering ble gjennomført i perioden høsten 2018 til høsten 2019 og hadde særlig fokus på KIFOs siste 10-årsperiode. Bakgrunnen for evalueringen har vært Kirkemøtets søkelys på KIFOs grunnbevilgning og Kirkerådets vedtak om å be om en slik evaluering.

Evaluatorene har fått innsyn i KIFOs arkiver, intervjuet ansatte, ledelse, styrerepresentanter og samarbeidspartnere. Hovedkonklusjonen var at «KIFO i stor grad oppfyller sitt mandat, gitt miljøets størrelse og ressurstilgang». Rapporten trekker frem at KIFO holder en sterk posisjon i det nasjonale og internasjonale religionssosiologiske forskningsmiljøet, spesielt når det gjelder kvantitativ forskning. KIFO er også gode på forskningsformidling til allmennheten gjennom ulike mediekkanaler og forskerne har i stor grad vært synlige offentligheten.

Evalueringen beskriver KIFOs forskningsfelt som preget av «markedssvikt», fordi markedet ikke kan bære forskningsaktiviteten på dagens nivå uten ekstra økonomiske tilskudd. Rapporten viser til at det finnes alternative måter for Den norske kirke å finansiere forskning på, men konkluderer med at disse neppe vil medføre økonomisk innsparing.

3 HOVEDSAMARBEIDSPARTNERNE, REPRESENTANTSKAPET OG STYRET

HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE 2020

Ansgar Teologiske Høgskole, Kristiansand (ATH)
Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo (TF)
MF vitenskapelig høyskole, Oslo (MF)
VID vitenskapelige høgskole, Oslo (VID)
Høgskulen i Volda, Institutt for religion, livssyn og kyrkjefag, Volda (HVO)
IKO – Kirkelig pedagogisk senter, Oslo
Kirkerådet, Oslo (KR)
NLA Høgskolen, Bergen
Universitetet i Agder, Institutt for religion, filosofi og historie, Kristiansand (UiA)

REPRESENTANTSKAPET 2020

Professor Ingvild Sælid Gilhus, leder, oppnevnt av Kirkerådet
Varamedlem: Førsteamanuensis Svein Sandø
Professor Idar Kjølsvik, oppnevnt av Kirkerådet
Varamedlem: Professor emeritus Preben Lindøe
Professor Jone Salomonsen, oppnevnt av Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo
Varamedlem: Professor Oddbjørn Leirvik
Praktikumsleder Fredrik Saxegaard, oppnevnt av MF vitenskapelig høyskole
Varamedlem: Førsteamanuensis Tone Stangeland Kaufmann
Rektor Bård Mæland, oppnevnt av VID vitenskapelige høgskole
Varamedlem: Professor Annette Leis-Peters
Direktør Marianne Uri Øverland, oppnevnt av IKO – Kirkelig pedagogisk senter og IKO-Forlaget AS
Varamedlem: Administrasjonsleder Dag-Eirik Lannem
Rektor/førsteamanuensis Erik Waaler, oppnevnt av NLA Høgskolen
Varamedlem: Førsteamanuensis Egil Morland
Høgskolelektor Hildegunn Valen Kleive, oppnevnt av Høgskulen i Volda
Varamedlem: Førsteamanuensis Jostein Garcia de Presno
Professor Odin Lysaker, oppnevnt av Universitetet i Agder
Varamedlem: Professor Elisabet Haakedal
Førsteamanuensis Marie Skånland, oppnevnt av Ansgar Teologiske Høgskole
Varamedlem: Førstelektor Øyvind Skjegstad

KIFOS STYRE 2020

Professor Jørgen Straarup, Södertörns högskola, styreleder

Varamedlem: Direktør Marianne Uri Øverland, IKO – Kirkelig pedagogisk senter og IKO-forlaget AS

Instituttleder/førsteamanuensis Irene Trysnes, Universitetet i Agder, nestleder

Varamedlem: Førsteamanuensis Yvonne Margretha Wang, Høgskulen på Vestlandet

Førsteamanuensis Birgitte Lerheim, TF, Universitetet i Oslo

Varamedlem: Lars Laird Iversen, førsteamanuensis, MF vitenskapelig høyskole

Dr. theol. Nils Terje Lunde, stabsprest ved Forsvarets skolesenter, Kirkerådet.

Varamedlem: Elisabet Yrwing Guthus, prost, Vestre Aker prosti i Oslo bispedømme

Forsker Olaf Agedal, representant for ansatte

Varamedlem: Forsker Sindre Bangstad

Førsteamanuensis Birgitte Lerheim, TF, Universitetet i Oslo, ble valgt, og Lars Laird Iversen (vara) ble gjenvalgt til KIFOs styre på Representantskapsmøtet 26.5.2020.

Sindre Bangstad

Forsker I; cand.polit., ph.d., sosialantropologi.

Kompetanseområder: sosialantropologi, muslimer i sekulære samfunn (Sør-Afrika, Norge), menneskerettigheter, tros- og livssynsfrihet, islam, hatytringer, ytringsfrihet, sekularisme og sekularitet, rasisme, islamofobi.

E-post: sindre.bangstad@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 24

Ånund Brottveit

Forskningssjef; cand.polit., ph.d., sosialantropologi

Kompetanseområder: sosialantropologi, symbol- og ritualteori, kulturanalyse, flerkulturalitet, sosialt nettverk, dialogisme og diskursteori, medisinsk antropologi.

E-post: anund.brottveit@kifo.no

Direkte telefon: 22 33 47 25

Inger Furseth

Professor II; dr.polit., sosiologi (20%)

Kompetanseområder: religions sosiologi, kjønn og religion, religiøs mangfold, sosiologisk teori, sosiale og religiøse bevegelser.

E-post: inger.furseth@sosgeo.uio.no

Ann Kristin Gresaker

Forsker II, ph.d., sosiologi

Kompetanseområder: religion, populærkultur og kjønn, medieanalyse, religions sosiologi, religiøs endring.

E-post: gresaker@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 28

Edvard Nergård Larsen

Forsker II; ph.d., sosiologi (20%)

Kompetanseområder: empiriske studier av moral, religion og politiske holdninger, statistikk, religions sosiologi, nyreligiøsitet, menighetsstudier.

E-post: edvard.nergard.larsen@kifo.no

Tore Witsø Rafoss

Forsker II; ph.d., sosiologi

Kompetanseområder: kultursosiologi, kognitiv sosiologi, kollektiv identitet, terror,

religions sosiologi, kvantitativ og kvalitativ metode.

E-post: tore.rafoss@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 26

Netta Marie Rønningen

Forskingsassistent, forsker III (fom 1.09.2020)

MA, sosiologi

E-post: netta.marie.ronningen@kifo.no

Olaf Agedal

Forsker I; dr.philos., sosiologi

Kompetanseområder: kultur- og religions sosiologi, symboler, ritualer, jubileer, minnepolitikk, nasjonal identitet, kirker som kulturarena.

E-post: aagedal@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 23

Administrasjon:

Ina Holmstad

Rådgiver.

E-post: ina.holmstad@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 20

5 PROSJEKTER UNDER ARBEID 2020

Prosjektene presenteres under følgende fem overskrifter.

1. Endring og kontinuitet i Den norske kirke
2. Religion i samfunnet og religiøs mangfold
3. Livssyn, verdier og etikk
4. Analyse av og forskning på registerdata og statistikk på kirke-, religions- og livssynsfeltet
5. Andre prosjekter

Inndelingen svarer til de tre satsningsområdene definert i strategisk plan 2017–2019(20), og KIFOs kontinuerlige ansvar for forskning og kunnskapsoppbygging på området kirke-, religions- og livssynsstatistikk. (For publikasjoner og formidling fra prosjektene, se kapittel 6.)

Når det under finansiering står KIFO, betyr det at prosjektet er finansiert av KIFOs grunnfinansiering/tilskudd fra Kirkerådet over statsbudsjettet. Der det står KIFO og en annen institusjon, er prosjektet finansiert med tilskudd samt at KIFO bruker av grunnfinansieringen som egenandel for å gjennomføre prosjektet. Innenfor hvert satsningsområde er prosjektene oppført med de største finansieringskildene først.

5.1 ENDRING OG KONTINUITET I DEN NORSKE KIRKE

Dette satsningsområdet fokuserer på

- Den norske kirkes arbeid med kirkeordning, demokrati og organisasjonsspørsmål
- Utvikling i Den norske kirkes gudstjenesteliv, trosopplæring, kulturformidling
- Den norske kirke som «Norges folkekirke» etter avviklingen av statskirkeordningen

Prosjekttittel: Casestudie av endringer i religiøs kommunikasjon og fellesskapsformer under koronakrisen.

Bemanning: Olaf Aagedal og Ånund Brottveit

Ferdigstilling: 2021

Finansiering: Fritt Ord og KIFO

Samarbeidsparter: Trygve Hagen (Hagens Filmverden)

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet skal undersøke hvilke nye religiøse kommunikasjons- og fellesskapsformer som oppstår under koronakrisen. Hvilke midlertidige endringer skaper koronakrisen for trossamfunns plass i norsk offentlighet? Prosjektet studerer disse problemstillingene ved å følge to menigheter i Den norske kirke og en moske gjennom ulike faser av koronakrisen.

Prosjekttittel: Ritualer og religiøse fellesskap under koronakrisen (paraplyprosjekt)

Bemanning: Olaf Aagedal, Ånund Brottveit, Tore W. Rafoss

Ferdigstilling: 2022

Finansiering: KIFO, STL, Fritt Ord, m.fl.

Samarbeidsparter: Elisabeth Johnsen (TF/UIO), Erling Birkedal (MF), Britt Marie Hovland (NLA), Ingrid R. Joys (STL), nordiske forskningskontakter

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet er et paraplyprosjekt som inkluderer flere delprosjekter. En overordnet problemstilling er hvordan koronakrisen påvirker livssyklusritualer (som dåp, konfirmasjon og gravferd) og «kalenderritualer» (som feiring av ukentlige helligdager, jule- og nyttårsfeiring, ramadan mm). Prosjektet samler inn både kvalitative og kvantitative data og inkluderer også en nordisk komparativ studie.

Prosjekttittel: Rekruttering til kirkelig utdanning og tjeneste

Bemanning: Ann Kristin, Netta Marie Rønningen og Tore Witsø Rafoss

Ferdigstilling: Januar 2020

Finansieringskilder: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet utføres etter initiativ fra, og i dialog med, Kirkerådet og målet er å frembringe kunnskap om hvorfor unge velger og ikke velger kirkelige profesjonsstudier. Det vil spesielt legges vekt på hvorfor unge med erfaring fra kirkelige aktiviteter likevel ikke velger kirkelig utdanning og tjeneste. Resulterte i rapporten «Det er bare at jeg er mer interessert i noe annet» En studie av unges vurderinger av å velge kirkelig utdanning og profesjonsstillinger i Den norske kirke.

Prosjekttittel: Etter konfirmasjonen – exit eller transitt?

Bemanning: Ann Kristin Gresaker, Netta Marie Rønningen, Tore Witsø Rafoss og Olaf Aagedal

Ferdigstilling: Oktober 2020

Finansiering: Kirkerådet (trosopplæringsmidler) og KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet undersøker hva som skjer med ungdoms tilknytning til Den norske kirke og deres religiøse identitet etter konfirmasjonstiden og ut i deres unge voksne liv. Basert på en kvantitativ spørreundersøkelse og kvalitative intervju blant unge voksne spør vi om etterkonfirmasjonstiden blir en exit fase der man velger bort kontakt med kirken eller en transitt fase som fører over i ny form for tilknytning til kirken og til en ny «voksen» religiøs identitet. Prosjektet belyser også ansattes erfaringer med tiltak rettet mot barn og unge.

Prosjekttittel: Arbeidslivsundersøkelse om og blant LHBT-ansatte i Den norske kirke

Bemanning: Ann Kristin Gresaker, Edvard Nergård Larsen, Ånund Brottveit

Ferdigstilling: Oktober 2020

Finansiering: Kirkerådet

Samarbeidspartnere: Arne Grønningsæter (prosjektleder) og Olav Elgvin ved Fafo

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet kartlegger hvordan skeive ansatt i Den norske kirke har det på jobb. Følgende spørsmål stilles: Hvordan opplever ansatte med LHBT-identitet/orientering ulike sider ved sin yrkesutøvelse, som forhold til medarbeidere, ledere, frivillige og kirkebrukere? På hvilke måter skiller disse seg evt. fra øvrige Dnk-ansatte? Spørsmålene besvares ved hjelp av en kvantitativ spørreundersøkelse til ansatte i Den norske kirke, og kvalitative intervjuer med LHBT-ansatte.

Prosjekttittel: Kirkevalget 2019

Bemanning: Tore W. Rafoss, Edvard Larsen, Olaf Agedal, Netta Marie Rønningen

Ferdigstilling: Juni 2020

Finansiering: Den norske kirke

Prosjektbeskrivelse: Analyse av kirkevalget 2019, inkludert analyse av valgresultatene, en egen velgersurvey og Den norske kirkes valgmodul. Prosjektet er avsluttet og resulterte i KIFO Rapport 2020:2 «Et demokrati i endring. En analyse av kirkevalget 2019.» Rapporten ble presentert på Kirkerådsmøte i juni 2020.

5.2 RELIGION I SAMFUNNET OG RELIGIØST MANGFOLD

Dette satsningsområdet fokuserer på følgende punkter:

- Ulike aspekter ved religion og livssyn i det offentlige rommet
- Empiriske endringer i religionsbildet
- Livsfaseritualer i et livssynsåpent samfunn
- Religiøsitet i nasjonale ritualer

Prosjekttittel: Undersøkelse blant Oslos tros- og livssynssamfunn

Bemanning: Ånund Brottveit, Sindre Bangstad

Ferdigstilling: 2020

Finansiering: Oslo kommune, KIFO

Samarbeidsparter: Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL), Stein Villumstad, Anne Sender og Ingrid Joyce (STL).

Prosjektbeskrivelse: Kartlegge samarbeid i Oslo mellom lokale tros- og livssynssamfunn, mellom disse og myndighetene, og med offentlige kulturinstitusjoner. Spørreundersøkelsen er utviklet av forskere i Hamburg og gjennomføres som en QuestBack survey. KIFO samarbeider med STL for å følge opp respondentene og eventuelt tilby alternative måter å besvare skjemaet på. Undersøkelsen vil gi mer kunnskap om tros- og livssynsmangfoldet i Oslo, om hva som skjer av samfunnsrettede aktiviteter på lokalt plan, og hvordan ulike trossamfunn og livssynsorganisasjoner stiller seg til kontakt med andre.

Prosjekttittel: Religion i Norge i dag

Bemanning: Tore W. Rafoss

Ferdigstilling: 2021

Finansiering: KIFO, UiA

Prosjektbeskrivelse: Bok om religion i Norge i dag på Universitetsforlaget. Samarbeid med Pål Ketil Botvar (UiA) og Ida Marie Høeg (UiA)

Vestnorsk kristendom i endring

Bemanning: Olaf Agedal (sammen med forskergruppe ved Høgskolen i Volda. Prosjektleder Birger Løvlie).

Ferdigstilling: 2020

Finansierings: deltagernes institusjoner

Samarbeidsparter: Forskergruppe ved Høgskolen i Volda. Prosjektleder Birger Løvlie.

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet er et samarbeidsprosjekt, organisert av Høgskolen i Volda som studerer endringer i vestnorsk religiøsitet. Agedals bidrag har vært å beskrive endringer i bedehusreligiøsiteten gjennom artikkelen *Kristen eller kristeleg? Fjordingar mellom kyrkje og bedehus*.

5.3 LIVSSYNN, VERDIER OG ETIKK

Dette forskningsområdet fokuserer på:

- Tros- og livssynssamfunnenes engasjement i etiske spørsmål
- Betydningen av tro og livssyn for verdier og holdninger i samfunnet
- Religion, rettigheter og lovgivning
- Samfunnsutvikling og verdikonflikter

Prosjekttittel: Arbeidslivsundersøkelse om og blant LHBT-ansatte i Den norske kirke

Bemanning: Ann Kristin Gresaker, Edvard Nergård Larsen, Ånund Brottveit

Ferdigstilling: Oktober 2020

Finansiering: Kirkerådet

Samarbeidspartnere: Arne Grønningsæter (prosjektleder) og Olav Elgvin ved Fafo

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet kartlegger hvordan skeive ansatt i Den norske kirke har det på jobb. Følgende spørsmål stilles: Hvordan opplever ansatte med LHBT-identitet/orientering ulike sider ved sin yrkesutøvelse, som forhold til medarbeidere, ledere, frivillige og kirkebrukere? På hvilke måter skiller disse seg evt. fra øvrige Dnk-ansatte? Spørsmålene besvares ved hjelp av en kvantitativ spørreundersøkelse til ansatte i Den norske kirke, og kvalitative intervjuer med LHBT-ansatte.

Prosjekttittel: Burning The Qur'an: Blasphemy, Free Speech and Hate Speech in Norway.

Bemanning: Sindre Bangstad, KIFO.

Ferdigstilling: 31.12.2021

Finansiering: Norges Forskningsråd (NFR), FRIPRO-programmet.

Samarbeidsparter: INTERSECT ved/ Iselin Frydenlund, MF School of Theology, Oslo.

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet 'Burning the Qur'an: Blasphemy, Free Speech and Hate Speech in Norway' er forankret i KIFO-forsker Sindre Bangstads langvarige involvering i etterarbeidet etter den høyre-radikale og rasistiske grupperingen SIAN eller Stopp Islamiseringen av Norge, sin offentlige Koranbrenning på Domkirketorget i Kristiansand den 16. november 2019. Bangstads samarbeid med muslimske religiøse ledere i Kristiansand og Agder, medarbeidere tilknyttet mangfoldsetaten i Kristiansand kommune og Plattform-nettverket mot radikaliserings i Agder har gitt en unik tilgang til ulike aktører i Kristiansand-regionen. Arbeidet utføres med finansiering fra det internasjonale forskningsprosjektet INTERSECT: Global And Intersecting Flows of Islamophobia (2018-2022), som har finansiering via FRIPRO-programmet i NFR, og ledes av Prof Iselin Frydenlund ved MF. Totalt har Bangstad 5 måneders finansiering gjennom dette prosjektet. Bangstads bidrag til prosjektet består av

en tidsskriftartikkel i et internasjonalt nivå 2-tidsskrift, samt en planlagt monografi som våren 2021 vil bli tilbudt Columbia University Press.

5.4 ANALYSE AV OG FORSKNING PÅ REGISTERDATA OG STATISTIKK PÅ KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFELTET

Prosjekttittel: Kirkevalget 2019

Bemanning: Tore W. Rafoss, Edvard Larsen, Olaf Agedal, Netta Marie Rønningen

Ferdigstilling: Juni 2020

Finansiering: Den norske kirke

Prosjektbeskrivelse: Analyse av kirkevalget 2019, inkludert analyse av valgresultatene, en egen velgersurvey og Den norske kirkes valgmodul. Prosjektet er avsluttet og resulterte i KIFO Rapport 2020:2 «Et demokrati i endring. En analyse av kirkevalget 2019.» Rapporten ble presentert på Kirkerådsmøte i juni 2020.

5.5 ANDRE PROSJEKTER

Strukturell rasisme i Bergen - et FOU-prosjekt.

Bemanning: Sindre Bangstad og Edvard Negård Larsen, KIFO.

Ferdigstilling: 31.01.2021

Finansiering: Bergen kommune

Samarbeidspartner: Lise B. Grung og Maria Amundsen, Vista Analyse, Oslo.

Prosjektbeskrivelse: 'Strukturell rasisme i Bergen: Et FOU-prosjekt' er resultatet av en utlysning på midler fra Bergen kommune som KIFO i samarbeid med Vista Analyse AS i Oslo vant det offentlige anbudet på i september 2020. Prosjektet hadde en ramme på NOK 750 000,-, som deles mellom KIFO og Vista Analyse. Denne rammen er siden utvidet i form av en ekstraordinær bevilgning på grunn av merarbeid knyttet til COVID-19-pandemien, en bevilgning som gir KIFO ytterligere NOK 77 000,-. I prosjektet blir det innhentet kvantitative og kvalitative data på etniske minoriteters erfaringer med strukturell rasisme som beboere i Bergen kommune siste fem år (2015-2020). Prosjektet henter inn slike data knyttet til erfaringene til minoriteter med bakgrunn fra Afrika, Asia, Latin-Amerika og Øst-Europa. I tillegg har KIFO forpliktet seg til delleveranser i form av et forskningsnotat på strukturell rasisme (levert 15.11.20) og en rapport om hatkriminalitet i Vest Politidistrikt i perioden 2015-2020 (levert 21.12.20). Begge disse delleveransene har forsker I ved KIFO, Sindre Bangstad hatt hovedansvaret for: Bangstad har også ansvaret for innsamling av kvalitative data i undersøkelsen. Den endelige rapporten skal inngå i Bergen kommunes videre arbeid med to lokale handlingsplaner mot muslimhat og hatkriminalitet, og handlingsplaner mot radikaliserings, som også skal fremlegges våren 2021.

Prosjekttittel: A Boy Named Benjamin

Bemanning: Sindre Bangstad, KIFO.

Ferdigstilling: 31.12.2021

Finansiering: Egenfinansiert

Samarbeidsparter: Nasjonalbiblioteket ved Forskningsbibliotekar Michelle A. Tisdell.

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet 'A Boy Named Benjamin' tar utgangspunkt i det rasistiske drapet på 15-årige Benjamin Hermansen på Holmlia i Oslo i 2021. I samarbeid med Forskningsbibliotekar Michelle A. Tisdell ved Nasjonalbiblioteket i Oslo har Bangstad siden 2018 samlet inn data til en monografi som er tilbudt Duke University Press i USA med tanke på endelig utgivelse i 2022. I 2020 ble det levert en skisse med to prøvekapitler til Duke University Press. På bakgrunn av referee-rapporter er det også blitt levert en revidert projektskisse til Duke University Press. Bangstad har også i arbeidet med dette prosjektet i 2020 intervjuet en rekke personer som stod avdøde Benjamin Hermansen og/eller hans avdøde mor Marit Hermansen nært.

Prosjekttittel: Nasjonaldagsfeiring under koronakrisen

Bemanning: Olaf Aagedal

Ferdigstilling: 2021

Finansiering: KIFO (også søkt Fritt Ord og Kulturdepartementet, men med avslag)

Samarbeidsparter: NEG (Norsk Etnologisk Gransking)

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet undersøker hvordan den norske nasjonaldagsfeiringen ble gjennomført i et år med sterke restriksjoner på sosialt samvær. Hvilke feiringsformer ble avlyst og hvilke alternative feiringer oppstod? Det empiriske grunnlaget for studien er innsamlet materiale om folks fortellinger om feiringen (fra NEG), og materiale fra mediedekningen (en planlagt survey kunne ikke gjennomføres på grunn av manglende finansiering).

Prosjekttittel: Rosetogenes paradoks

Bemanning: Tore W. Rafoss

Ferdigstilling: 2021

Finansiering: Fritt Ord, Universitetsforlaget

Prosjektbeskrivelse: Bok om 22. juli rosetogene

6 PUBLIKASJONER

6.1 BØKER

Sindre Bangstad

- Marius Linge og Sindre Bangstad. 2019. *Salafisme i Norge: Historien om IslamNet og Profetens Ummah*. Oslo: Frekk Forlag/Minotenk. Populærvitenskapelig

Inger Furseth

- Furseth, Inger og Euris Larry Everett. 2020. Masteroppgaven – hvordan begynne og fullføre. Revidert 3.utg. Oslo: Universitetsforlaget.

6.2 ARTIKLER I BØKER

Sindre Bangstad

- Bangstad, Sindre og Bertelsen, Bjørn E. 2020a. «Mørkets hjerte skapt igjen og igjen.» I *Maskespillet i Kongo- hvordan løslatelse av to leiesoldater ble et nasjonalt anliggende*, redigert av Marta Tveit, 148-165. Oslo: Frekk Forlag. Populærvitenskapelig.
- Bangstad, Sindre. 2020b «Stuart Hall: En tenker for vår tid.» I *Stuart Hall Rase, Etnisitet, Nasjon: Et ulykksalig triangel*, s. 7-29. Oslo: Cappelen's Upopulære Skrifter/Cappelen Damm (nivå 1).

Ånund Brottveit

- Brottveit, Ånund: «Empirical Approaches to Interreligious Relations», in Hans Gustafson (ed.) *Interreligious Studies: Dispatches from a Field*. Baylor University Press: Waco, Texas.

Inger Furseth

- Furseth, Inger. 2020. "Social Theory and Religion." In *The SAGE Encyclopedia of Sociology of Religion*, redigert av Adam Possamai og Anthony Blasi. London: Sage. (nivå 2)
- Furseth, Inger. 2020. "Narrative Analysis." I *The SAGE Encyclopedia of Sociology of Religion*, redigert av Adam Possamai og Anthony Blasi. London: Sage. (nivå 2)

Olaf Agedal

- Olaf Agedal. 2020. «Kristen eller kristeleg? Fjordingar mellom kyrkje og bedehus», i *Tru på Vestlandet*, redigert av Birger Løvlie, Per Halse og Kristin Hatlebrekke, 59-81. Oslo: Cappelen Damm Akademisk (nivå 1)

6.3 ARTIKLER I TIDSSKRIFTER

Sindre Bangstad

- Bangstad, Sindre. 2020. «A Compass For Our Dark Times», *Ethnic And Racial Studies* 43 (8): 1421-1427 (nivå 2).

Inger Furseth

- Furseth, Inger, Lene Kühle, Knut Lundby og Mia Lövheim. 2018. "Religious Complexity in Nordic Public Spheres". *Nordic Journal of Religion and Society* 18 (1): 71-90. (nivå 2)
- Furseth, Inger. 2019. «Den norske kirke for «nordmenn»? Et sosiologisk blikk på immigranter og kirke». *Kirke og Kultur* 123 (3): 280-290. (Debattartikkel, nivå 1)

Edvard Nergård Larsen

- Larsen, Edvard Nergård. 2020. «Induced competition in matched correspondence tests: Conceptual and methodological considerations». *Research in Social Stratification and Mobility*, 100475. (Nivå 1).
- Di Stasio, Valentina. Larsen, Edvard Nergård. 2020." The Racialized and Gendered Workplace: Applying an Intersectional Lens to a Field Experiment on Hiring Discrimination in Five European Labor Markets". *Social Psychology Quarterly* 83 (3), 229-250. (Nivå 1).

Tore Witsø Rafoss

- Rafoss, T. W. (2020). Å føle fellesskap med fremmede: Rosetogene og følelsenes sosiologi. *Norsk sosiologisk tidsskrift*, 4(04), 225–240. <https://doi.org/10.18261/issn.2535-2512-2020-04-04>

6.4 RAPPORTER

- Gresaker, Ann Kristin, Tore Witsø Rafoss og Netta Marie Rønningen. 2019. «Det er bare at jeg er mer interessert i noe annet». En studie av unges vurderinger av å velge kirkelig utdanning og profesjonsstillinger i Den norske kirke. KIFO Rapport 2019: 2. Oslo: KIFO
- Brottveit Ånund. 2020. Bidrar tros mangfoldet til «parallelsamfunn»? En undersøkelse av tros- og livssynssamfunnene i Oslo. KIFO Rapport 2020: 1. Oslo: KIFO
- Rafoss, Tore Witsø. Agedal, Olaf. Larsen, Edvard Nergård. Rønningen, Netta Marie. 2019. Et demokrati i endring. En analyse av kirkevalget 2019. KIFO Rapport 2020: 2. Oslo: KIFO
- Netta Marie Rønningen, Ann Kristin Gresaker, Tore Witsø Rafoss og Olaf Agedal. «Etter konfirmasjon – exit eller transitt?» KIFO Rapport 2020: 3
- Grønningsæter, Arne Backer. Larsen, Edvard Nergård. Elgvin, Olav. "Å være en sak. LHBT+: holdninger og arbeidsmiljø i Kirken. Fafo- rapport 2020:20. Oslo: KIFO

6.5 BOKANMELDELSE I VITENSKAPELIG TIDSSKRIFT/FAGTIDSSKRIFT

Sindre Bangstad

- Bangstad, Sindre. 2020. «Is Free Speech Racist?», *Ethnic and Racial Studies* Ahead of Print 01.10.20 (nivå 2).

6.6 BEDØMMELSESKOMITEER (DR.AVH., DISPUTASER, TILSETTINGER)

Tore Witsø Rafoss

- Medlem i ansettelseskomite ved KIFO som tillitsvalgt

Olaf Agedal

- Bedømmelse av Ingeborg Hjorth Ph.d. avhandling. Institutt for historiske studier, NTNU. Medlem av komiteen og 2. opponent. Disputas ved NTNU 24.januar

6.7 FOREDRAG OG GJESTEFØRELESNINGER

Sindre Bangstad

- Invitert foredrag om Achille Mbembe for arbeidsgruppe i politisk teologi, MF School of Theology, 26. mai.
- Boklansering, Salafisme i Norge, Minotenk, 28. mai.
- Webinar med Prof Partha Chatterjee i regi av forskningskollektivet *Theory From The Margins*, Oslo 15. juni.
- Invitert foredrag om rasisme for Unge Antirasister, Antirasistisk Senter, Oslo, 13. august.
- INTERSECT Debattinnlegg for Plattform om Koranbrenning og nazi-marsjer i Kristiansand, Arkivet, Kristiansand, 27. august.
- Debattinnlegg for Norsk Sosiologiforening Agder om 'Rasisme-hvordan angår det meg?', Østsida, Universitetet i Agder, 27. august.
- Invitert forelesning om rasisme, Norsk Lærerakademi (NLA), Gimlekollen, Kristiansand, 28. august.
- INTERSECT Debattinnlegg for Deichmanske Bjørvika, 'Et bibliotek for alle?', Deichmanske Bjørvika 03. september.
- Invitert foredrag om Islam og politikk, Religion og Samfunn (RESA), Teologisk Fakultet, Universitetet i Oslo, 10. september.
- Webinar med Angela Saini (BBC) i regi av forskerkollektivet *Theory From The Margins*, Zoom 16. september.
- BUFDIR-Seminar Hvordan studere rasisme i en norsk kontekst? Invitert BUFDIR-foredrag i forbindelse med Regjeringens Handlingsplan Mot Rasisme, BUFDIR Teams Seminar 17. september.
- INTERSECT Burning The Qur'an: Blasphemy, Hate Speech And Free Speect. Intersect Zoom Webinar, 17. september.
- Invitert Foredrag om 'Rasisme – hva er det, og hvorfor skal vi bry oss om det?' for Antirasistisk Utvalg i LO Bergen.
- Invitert Foredrag om Kristne Migranter i Den norske kirke, Vang kyrkje, Valdres, 1. oktober.
- Invitert forelesning, 'Ekstremisme', Høgskolen Innlandet, Lillehammer Kino, 6. oktober.
- Invitert Foredrag, 'Hva er rasisme?', Stovner Kirke, Oslo, 7. oktober.
- En gutt ved navn Benjamin, Zoom Webinar i Antirasistisk Seminar, 14. oktober.

- Untangling Whiteness, Zoom Webinar organisert av Lilian E. Smith Center, Piedmont College, Georgia, USA, 15. oktober.
- Invitert foredrag om rasisme og islamofobi for lærere, HL-Senteret, Oslo, 19. oktober.
- Webinar med Prof Achille Mbembe i regi av forskerkollektivet Theory From The Margins, Zoom 22. oktober
- Podcast med Prof Paul Gilroy, Sarah Redmond Parker Center, 26. oktober
- Invitert Zoom-seminar om Rasisme og Menneskerettigheter for studenter ved Idehistorisk Institutt, Universitet i Oslo, 6. november.
- Invitert Teams-forelesning om 'Ytringsfrihet, karikaturer og hat: hvordan tematisere dette i et kulturelt mangfoldig klasserom'? For fagnettverk for lærere i videregående skole i Rogaland, 10. november.
- Webinar med Prof Walter D. Mignolo i regi av forskerkollektivet Theory From The Margins, Zoom 18. november.
- Invitert Zoom-forelesning om 'Norway And The Silence Of Race', For IMER Junior Scholars Network, 26. november.

Ånund Brottveit

- Presentasjon av funn fra kartlegging av tros- og livssynsmangfold i Oslo. Presentasjon på STLs Årsmøte 2020. Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL). Oslo Katolske bispedømme, Oslo, 24. februar 2020.
- Bidrar tros mangfoldet til «parallellsamfunn»? Presentasjon på lunsjseminaret til MF KOM, MF Teologiske høyskole, Oslo, 27. februar 2020.

Inger Furseth

- Rasisme. Hva kan kirken gjøre? På Den norske kirkes biskopers retreat. Den norske kirke, Granavolden 17. august 2020.

Edvard Nergård Larsen

- Diskriminering av og hat mot muslimer i arbeidsmarkedet. Foredrag. Forskertreff om diskriminering av og hat mot muslimer. BUFDIR. Zoom, 20. april 2020.
- Diskriminering av og hat mot muslimer i arbeidsmarkedet. Innlegg. Internt seminar for integreringsavdelingen i Kunnskapsdepartementet. Zoom, 2. juni 2020.

Tore Witsø Rafoss

- 29.1. Forelesning UiO SOS2500
- 4.3. Forelesning UiO SOS2500
- 23.4. «Et kart over politikk og religion i Norge» Digital presentasjon for Human-Etisk forbund
- 5.6. Presentasjon av KIFO rapport om kirkevalget 2019 for Kirkerådet, Gardermoen
- 13.10. Digital forelesning Westerdals
- 29. Digital presentasjon av KIFO Rapport «Exit eller transitt?» for Dnk
- 18.11. Digital forelesning og seminar UiT om boken «Hvordan bruke teori?»

Olaf Aagedal

- Olaf Aagedal og Ånund Brottveit: Samfunnstrender og trosopplæring 2000-2020. Foredrag for utvalg som evaluerer trosopplæringsreformen. Nettmøte. 29.oktober 2020.

6.8 INVITERT PRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE

6.9 PAPERPRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE

Olaf Aagedal

- Nasjonaldag som dugnad. Sosiologisk Vinterseminar. Norsk Sosiologforening. Golsfjellet 31.januar -1.februar.

6.10 FRAMTREDEN I MEDIA: KRONIKKER, ARTIKLER, INTERVJUER

Sindre Bangstad

- Morgenbladet.no. (Med Bjørn E. Bertelsen). 'Koloniale trekk ved Moland og French-dekningen', Essay, *Morgenbladet.no* 18. mars. <https://morgenbladet.no/ideer/2020/03/koloniale-trekk-ved-french-og-moland-dekningen?fbclid=IwAR0AfuuA7XAF7xnC4g7qtTXH5gBFiXNY3LzMcliBxz8zuYb87PaQ1q7qnB8>
- Salongen.no. 'Achille Mbembe og avkoloniseringens dilemmaer', Essay, Salongen.no 1. mai. <http://www.salongen.no/achille-mbembe-og-avkoloniseringens-dilemmaer/>
- Shuddhasar. com. 'Burning the Qur'an: Blasphemy, Hate Speech And Free Speech in Norway', Essay, Shuddhasar.com 1. mai. <https://shuddhasar.com/burning-the-quran-blasphemy-hate-speech-and-free-speech-in-norway-sindre-bangstad/>
- Antirasistisk.no. 'Rasevitenskapens faretruende tilbakekomst', Essay Antirasistisk.no., 4. mai. <https://antirasistisk.no/eksterne-skribenter/rasevitenskapens-faretruende-tilbakekomst/>
- Aftenposten. 'Oslo-politiet: - Anmeldt hatkriminal mot muslimer doblet på fire år', Intervju, Aftenposten 07. mai. <https://www.aftenposten.no/norge/i/1nJreJ/oslo-politiet-anmeldt-hatkriminal-mot-muslimer-doblet-paa-fire-aar>
- Dagbladet. 'Coronarasisme: - En tsunami av hat', Intervju Dagbladet, 09. mai. <https://www.dagbladet.no/nyheter/en-tsunami-av-hat/72447094>
- Antirasistisk.no. 'Hvorfor rase fortsatt har betydning', Essay Antirasistisk.no 26.mai. <https://antirasistisk.no/eksterne-skribenter/hvorfor-rase-fortsatt-har-betydning/>
- INTERSECT Al-Jazeera English. 'The 2019 mosque attack and freedom of speech in Norway', al-Jazeera English, 26. mai. <https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/norway-manshaus-case-freedom-speech-200525102742004.html?fbclid=IwAR3gtpySjDfAM3Zvf72XgPnYta-jT-mn5HmM0c9AOg1GT2BvNYcqC5opQyw>
- Aftenposten (med Hasti Hamidi, Ervin Kohn, Thee Yezen al-Obaide og Rune Berglund Steen) 'Agder Lagmannsrett viser en historieløs holdning til nazisymboler', Aftenposten, 9. juli 2020.

<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/BRoPov/agder-lagmannsrett-viser-en-historieloes-holdning-til-nazisymboler-ba>

- New Frame (Sør-Afrika). 'A Boy Named Benjamin', New Frame Long Read 22. juli 2020. <https://www.newframe.com/long-read-a-boy-named-benjamin/>
- Antirasistisk.no. 'Er yrtingsfriheten rasistisk?', Antirasistisk.no, 14. august 2020. https://antirasistisk.no/eksterne-skribenter/er-ytringsfriheten-rasistisk/?fbclid=IwAR2LergvIE7sKZcalCiHVJSYXbLJSvdHooHmj9g8XR2L_b58wEKVK8KKPw0
- Le Monde. Intervju, 16.oktober. <https://www.lemonde.fr/m-le-mag/article/2020/10/15/fausses-menaces-croix-gammee-et-voiture-incendiee-en-norvege-la-machination-tragi-comique-de-l-epouse-d-un->

[ministre_6056060_4500055.html?fbclid=IwAR3zjs06bD1b3XLIUvZsStq_XyptfxLCB62e9o1yB6Kh1OqSR9Yujol5OQ](https://www.facebook.com/ministre.6056060.4500055/?fbclid=IwAR3zjs06bD1b3XLIUvZsStq_XyptfxLCB62e9o1yB6Kh1OqSR9Yujol5OQ)

- Africa Is A Country. 'Achille Mbembe's Decolonization', *Africa Is A Country* 11. november 2020. <https://africasacountry.com/2020/11/achille-mbembes-decolonization>
- Morgenbladet. 'Ikke Voltaire', *Morgenbladet* 4. desember 2020. <https://morgenbladet.no/ideer/2020/12/ikke-voltaire>
- UCL Sarah Parker Remond Centre. 'Podcast with Paul Gilroy', UCL Sarah Parker Remond Centre 15.12.2020. <https://www.ucl.ac.uk/racism-racialisation/publications/2020/dec/conversation-sindre-bangstad>

Ånund Brottveit

- *Vårt Land*. Muslimer mer åpne for dialog enn kristne. Mattis C.O. Vaaland. Førstesideoppslag og reportasje med intervju med Ånund Brottveit om menighetsundersøkelsen i Oslo. 13. februar 2020. s. 1, 8 og 9.
- *Vårt Land*. Politiet på trosbesøk forebygger krim og vold. Mattis C.O. Vaaland. Førstesideoppslag i tilknytning til KIFOs menighetsundersøkelse. 24. februar 2020.
- *Vårt Land*. Etterlyser flere tverreligiøse møter. Mattis C.O. Vaaland. Reportasje med intervju med Ånund Brottveit. 24. februar 2020. s. 6 og 7.
- *Vårt Land*. Jeg vil berømme Norges muslimer. Jorunn Gleditsch Lossius. Debattartikkel som refererer KIFO-rapport 2020:1. 4. mars 2020. s. 16 og 17.
- *Radio P4*, Forskningsjef ved KIFO Ånund Brottveit intervjuet om forskning på livssynssamfunnenes utadvendthet i Oslo. Morgennyhetene 13. februar 2020.
- *NTB tekst*. Muslimske menigheter har mest kontakt med andre trossamfunn. Nyhetsartikkel. 13. Februar 2020.
- *ABC nyheter*. Muslimske menigheter har mest kontakt med andre trossamfunn. Nyhetsartikkel på web (NTB artikkelen). 13. Februar 2020.
- *Firda Tidend*. Muslimske menigheter har mest kontakt med andre trossamfunn. Nyhetsartikkel bygget på NTB artikkelen og *Vårt Land* artikkel samme dag. 13. Februar 2020.
- *Bergens Tidende*. Har mest kontakt med andre. Nyhetsartikkel bygget på NTB artikkelen. 14. Februar 2020.
- *Utrop*. Ny rapport: Muslimske menigheter mer åpne enn kristne frikirker. Nyhetsartikkel. Februar 2020.

Inger Furseth

- Furseth, Inger. 2020. «Hvite privilegier er usynlige for de fleste hvite mennesker. Det var de også for meg.» Kronikk Aftenposten 14.06.20

Tore Witsø Rafoss

- Et søk på «Tore Witsø Rafoss KIFO» i mediedatabasen Retriever gir 86 treff i 2020. Jeg lister derfor ikke alle opp her.
- **Radio**
- 22.3. NRK P2 Ekko: «Hvorfor tror nesten ingen på helvete lenger?»
- 7.11. NRK P1 Lørdagsliv. "Sosiolog Tore Witsø Rafoss om religiøs tro i Norge."
-

- **Aviser og nett**
- 4.1. "Starten på en endret norsk nattverdtradisjon". Kronikk i Vårt Land av Rafoss og Aagedal
- 8.9. "Nordmenn avlyser helvete"/" 4 av 10 tror på et liv etter døden". Førstesideoppslag og tekst i Vårt Land.
- 9.1 "Halvparten av oss tror ikke på noe liv etter døden". NTB-melding
- 22.1. "Stadig færre tror på reinkarnasjon". Tekst i Vårt Land.
- 23.1. "Færre nordmenn tror på reinkarnasjon" NTB-melding
- 30.1. "Når det knirker i trappar: 4 av 10 i Hedmark tror enkelte hus og bygninger kan være hjemløst". NTB-melding
- 13.1. "Størst motstand mot homofilt samkvem i Vest-Agder" Hovedoppslag på førstesiden av Fædrelandsvennen.
- 13.2 "Flere sørlendinger skeptiske til homofil sex". NTB- melding
- 9.6. "Folk flest vet lite om kandidatene ved kirkevalg". NTB-melding
- 10.6 "Ny rapport: Derfor stemte de ikke". Vårt Land
- 20.6. "Slik er velgerne ved kirkevalget"/"Forsvarer bruk avmerkelappen «personlig kristen»". Vårt Land
- 22.6. "Stadig færre vesterålinger velger kirkelige ritualer". Vesterålen
- 25.7. "- At folk skifter religiøst ståsted ses ikke lenger på som merkelig". Adresseavisen
- 30.7. "Kjendiser har havnet på dypt vann under koronatiden". Aftenposten
- 11.9. "Kirkerådet vil fjerne tilskudd til Kifo". Vårt Land
- 17.9. "Kirkerådet trekker likevel ikke Kifo-støtten". Vårt Land
- 7.10. "Neste kirke-valg kan bli digitalt"
- 28.10. "Me treng ei «25-årsbok»" Vårt Land.

Olaf Aagedal

- *Vårt Land*. Starten på en endret norsk nattverdtradisjon. 4.januar. Kronikk, (sammen med Tore W. Rafoss).
- *Vårt Land*. Det store nattverdsløftet. 4.januar. Leder.
- *Aftenposten/Innsikt*. Vin og brød til folket. April. Intervju.
- *Dagbladet*. Annleis, men minneverdig. 18.april. Kronikk.
- *NRK/Vestland*. 18.mai. Intervju om 17.mai-feiringen.
- *Dagen*. Bedehus bygger for mange medlemmer. 12.november. Intervju.
- *Vårt Land*. Et kriserammet folk regner med kirken. 18.november. Intervju.
- *Vårt Land*. Dette skaper mer julestemning enn Jesus. 22.desember. Intervju.
- *Aftenposten*. Deilig er jorden, prektig er produktet. 24.desember. Kommentar til KIFO-survey.